

دل و بدن هردو با هم باید در مناسک حج سیر کنند / در همه آثار عرفانی ما به حج اشاره شده است

یک عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ص) العالمیه با تأکید بر اینکه آن چیزی که در حج مهم است این است که فقط بدن در مناسک حج سیر نکند بلکه دل انسان احرام ببند ...

یک عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ص) العالمیه با تأکید بر اینکه آن چیزی که در حج مهم است این است که فقط بدن در مناسک حج سیر نکند بلکه دل انسان احرام ببند و به میقات برود و در منا بیتوته کند و شیطان نفس را رمی کند و طواف دور عشق الهی صورت بگیرد گفت: اگر با چنین نگاه عرفانی انسان وارد حج بشود آن لذت حقیقی را دریافت می کند.

حجت الاسلام و المسلمین محسن غرویان عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ص) العالمیه در گفتگو با خبرنگار مهر درمورد جایگاه حج در عرفان و ادبیات عرفانی ما گفت: حج از آن جهت که یک عبادت سیاسی هم است و یک سلوک عبادی و سیاسی محسوب می شود، اهمیت فراوانی دارد به ویژه از نظر عبادی کعبه مظهر حضور خداوند برای ما زمینیان است و نماد توحید و یکتاپرستی است که توسط حضرت ابراهیم (ع) پایه گذاری شده و از این جهت بعد عرفانی والایی دارد.

وی افزود: همچنین در عرفان دنبال این هستیم که توحید چیست و موحد کیست و در حقیقت خانه کعبه نماد و مظهر مسئله توحید است. همه خدایپرستان عالم از همه فرق اسلامی یعنی چه شیعه و چه سنی در این مناسک حج حضور پیدا می کنند و به گرد یک خانه طواف می کنند و به سمت یک قبله نماز می گزارند و اینها همه نماد توحید و یکتا پرستی است که هدف اصلی عرفان است. از این جهت خانه کعبه و مراسم حج می تواند اثر عرفانی بسیار عمیقی در دلها و قلوب عارفان ایجاد بکند.

این استاد حوزه و دانشگاه درمورد اینکه در ادبیات ما چه آثاری به حج اشاره کرده است گفت: می توان گفت در همه آثار عرفانی درباره حج اشاره کرده اند. فتوحات مکیه محی الدین عربی، مثنوی معنوی مولوی و در دیوان حافظ در آثار سعدی، شبستری و بسیاری از آثار عرفانی ما مسئله حج و طواف خانه کعبه به عنوان سمبل یکتا پرستی و توحید و رسیدن به وحدت، آمده است. زیرا حقیقتاً انسان عارف می خواهد از نظر شخصیتی به وحدت برسد و این وحدت باید تجلی بیرونی داشته باشد که در مناسک حج تجلی پیدا می کند.

عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ص) در مورد اینکه چرا دیگر آثاری مانند «خسی در میقات» و یا «حج» شریعتی نوشته نمی شوند اظهار داشت: این مسئله از ضعف نویسندگان ماست که همچون قلمهایی امروزه کمیاب و یا نایاب هستند ولی هستند نویسندگان و قلم بدستانی که اگر ذوق هنری خودشان را بکار بگیرند می توانند چنین آثاری را پدید بیاورند. البته همانطوری که می گوئید به هر حال این یک ضعفی است که باید جبران شود و امثال نویسندگانی مانند جلال آل احمد و شریعتی و در زمان ما آقای شجاعی می توانند چنین آثاری را پدید بیاورند.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه در مورد اینکه چه نسبتی میان اثرات عرفانی حج با آثار سیاسی و اجتماعی آن وجود دارد تصریح کرد: همانطور که اشاره کردم حج یک مسئله سیاسی هم است برای اینکه قدرت جهان اسلام را نشان می دهد و وحدت و انسجام مسلمین را به نمایش می گذارد؛ اطلاعات و آگاهی های لازم از جهان اسلام در مراسم و مناسک حج به اطلاع همه می رسد و روحیه معاضدت همکاری و تعاون بین مسلمین بیدار می شود. البته این مسئله احتیاج به مدیریت قوی دارد که آن بهره برداری های لازم از ظرفیت و پتانسیلی که در حج وجود دارد الان استفاده نمی شود؛ که امیدواریم در آینده این اهداف محقق شود.

این نویسنده و محقق در مورد اینکه چه راز و رمز های عرفانی و چه اسراری در این عبادت الهی نهفته است گفت: در این زمینه آیت الله جوادی آملی کتابی دارند که می توانید به آن رجوع کنید؛ به خصوص به جوانان سفارش می کنم که آن را مطالعه کنند هر کدام از مناسک حج از احرام، میقات، لبیک، مشعر و عرفات و خود منا و نماز طواف همه اینها نمادین و سمبل یک سیر و سلوک عرفانی و باطنی است که باید در جای خود تبیین شود. اگر انسان مراسم و مناسک حج را به دقت و دید عرفانی نگاه کند می بیند که آغاز و انجام مناسک حج آغاز حیات معنوی انسان و تولد اوست تا مقام فنا و سیر و سلوک الی الی الله، البته این راز و رمزش را باید با دقت به آنها رسید.

غرویان عنوان کرد: چیزی که مهم است این است که فقط بدن در مناسک حج سیر نکند بلکه دل انسان احرام ببند و به میقات برود و در منا بیتوته کند و شیطان نفس را رمی کند و طواف دور عشق الهی صورت بگیرد. اگر با نگاه عرفانی انسان وارد حج بشود آن لذت حقیقی «یا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ إِرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً» را دریافت می کند.